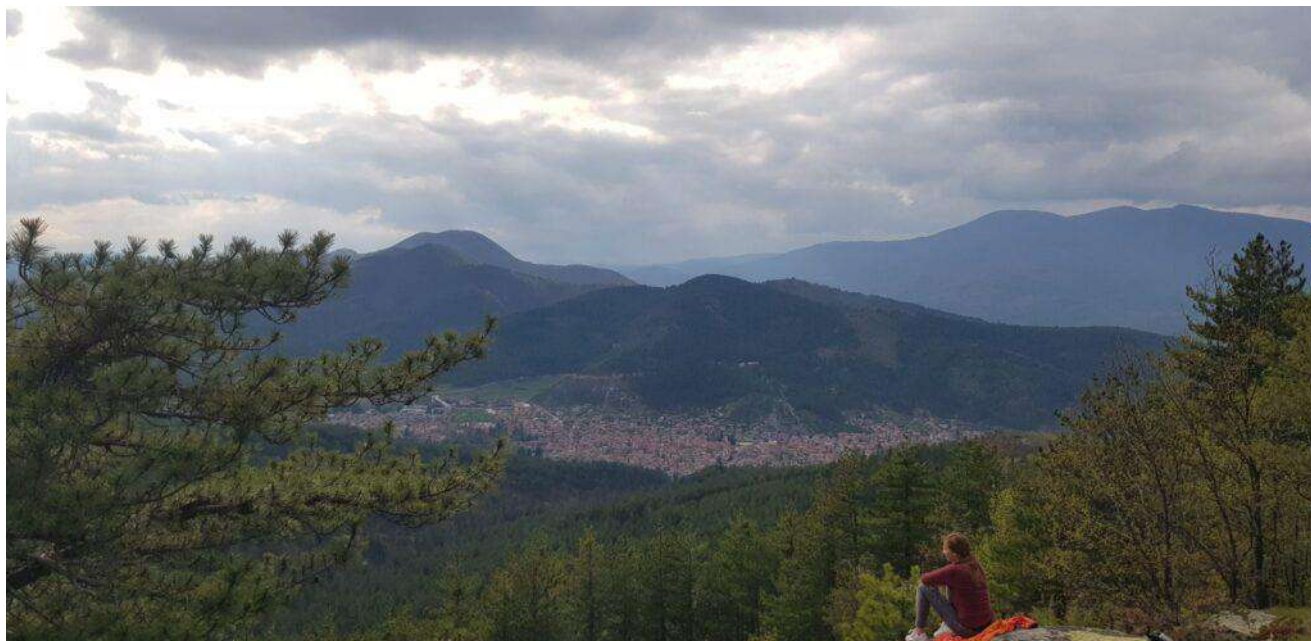

ДОКЛАД

ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА И ПРИРОДНА СРЕДА В ОБХВАТА НА ТП ДГС „АЛАБАК” ПРЕЗ 2023 Г.

Настоящият доклад е изготвен на базата на проучване извършено в периода януари-декември 2023 г. във връзка с годишния мониторинг за територията на ТП ДГС „Алабак”. Наблюденията и инвентаризацията са направени съгласно действащите системи за провеждане на мониторинг и оценка на въздействието от дейностите по управление върху социалната и природна среда в обхвата на ТП ДГС „Алабак” съгласно индикаторите на Критерий 8.2 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България. С настоящия доклад е направен и анализ на резултатите от извършения мониторинг, включително мониторинга за оценка на промените в състоянието на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията на стопанството съгласно индикаторите на Критерий 9.4 от цитирания Национален стандарт.

ДГС „Алабак” обхваща територия от 27002.8 ха (общо – всички видове собственост по ГСП – 2018 год.) и е разположено в богатата и интересна откъм биоразнообразие и природни дадености част на Западни Родопите – Чепинската котловина. Горските екосистеми в района са много ценни от икономическа, екологична и социална гледна точка. Това са високопродуктивните иглолистни и широколистни гори с богат растителен и животински свят. Те притежават изключителна водорегулираща, почвозащитна и противоерозионна роля за тази част на планината.

Поради изтъкнатите причини една значителна част от горите на територията на ДГС „Алабак” се включват в различните категории ВКС. Същевременно голяма част от така определените за ГВКС насаждения попадат в различни категории защитни и рекреационни гори и гори в защитени територии (ЗРГГЗТ), в т.ч.: вододайни зони, курортни гори, защитени

територии и местности, защитени зони по НАТУРА 2000 и пр. Това прави гората в този дял на Родопите изключително значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани конзервационни стойности, включително вече обявените по ЗГ защитни и рекреационни гори и гори в защитени територии. В такива случаи като препоръки и указания за стопанисване и мониторинг се прилагат на първо място указанията в съответните заповеди за обявяване, а след това най-строгия измежду кореспондиращите режими по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

I. ФИНАНСОВ ПЛАН НА СТОПАНСТВОТО.

Изпълнението на Финансовия план на ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. е представено в следната таблица:

№	ДЕЙНОСТИ	ФИНАНСОВ ПЛАН ЗА 2023г.					ОТЧЕТ КЪМ КРАЯ НА ЧЕТВЪРТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2023г.				
		ПРИХОДИ		РАЗХОДИ		ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	ПРИХОДИ		РАЗХОДИ		ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ
		ОБЩО	В Т.Ч. ЦУ	ОБЩО	В Т.Ч. ЦУ		ОБЩО	В Т.Ч. ЦУ	ОБЩО	В Т.Ч. ЦУ	
1.	ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА	6 178 717	0	2 542 584	0	3 636 133	5 244 069	0	1 838 334	0	3 405 735
2.	ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ	110 013	0	145 630	0	-35 617	94 989	0	112 799	0	-17 810
3.	ЛОВНОСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ И ТУРИЗЪМ	29 544	0	186 038	0	-156 494	10 076	0	177 677	0	-167 601
4.	СТРАНИЧНИ ДЕЙНОСТИ	228 000	0	80	0	227 920	185 574	0	175 875	0	9 699
5.	АДМИНИСТРАТИВНИ И СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ	29 480	0	3 185 546	0	-3 156 066	119 495	0	3 228 048	0	-3 108 553
I.	ВСИЧКО (1+2+3+4+5):	6 575 754	0	6 059 878	0	515 876	5 654 203	0	5 532 733	0	121 470
II.	ФОНД "ИНВЕСТИЦИИ В ГОРИТЕ"		470 854		40 489			371 483		30 733	

№	Други показатели	Мярка	Количество
1.	Наличност на склад на добита дървесина към 01.01.2022г.	куб.м.	646
2.	Ползване на дървесина общо към 01.01.2022г.	куб.м.	54 337
3.	Инвестиционна програма към 01.01.2022г.	лв.	756 489
4.	Вземания от клиенти към 01.01.2022г.	лв.	0
5.	Задължения към доставчици към 01.01.2022г.	лв.	135 361
6.	Парични средства в каса към 01.01.2022г.	лв.	0
7.	Парични средства в банка към 01.01.2022г.	лв.	3 092 069
8.	в т.ч. гаранции	лв.	2 797 913
9.	Средносписъчна численост на персонала, в т.ч.:	бр.	86
9.1.	административен персонал - от прил. 5.1	бр.	13
10.	персонал, зает в стопанската дейност, ловната дейност, услуги и опазване на ГТ - от прил. 5.1	бр.	61
11.	средносписъчен брой работници по дейности в горите - сбор от прил. 1.1, 2, 3.2, и 4	бр.	12

№	Други показатели	Мярка	Количество
1.	Наличност на склад на добита дървесина към 31.12.2022г.	куб.м.	1 348
2.	Ползване на дървесина общо към 31.12.2022г.	куб.м.	50 862
3.	Инвестиционна програма към 31.12.2022г.	лв.	342 723
4.	Вземания от клиенти към 31.12.2022г.	лв.	0
5.	Задължения към доставчици към 31.12.2022г.	лв.	76 491
6.	Парични средства в каса към 31.12.2022г.	лв.	0
7.	Парични средства в банка към 31.12.2022г.	лв.	317 816
8.	в т.ч. гаранции	лв.	627 519
9.	Средносписъчна численост на персонала, в т.ч.:	бр.	88
9.1.	административен персонал - от прил. 5.1	бр.	14
10.	персонал, зает в стопанската дейност, ловната дейност, услуги и опазване на ГТ - от прил. 5.1	бр.	62
11.	средносписъчен брой работници по дейности в горите - сбор от прил. 1.1, 2, 3.2, и 4	бр.	12

Като цяло Финансовият план на ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. се изпълнява в стойностно отношение, като финансовият резултат е положителен в размер на 121 470 лв., въпреки че ползването на дървесина, което е основното приходно перо, изостава в натурално отношение, като изпълнението в размер на 50 862 куб. м е с 3 475 куб. м по-малко от заложеното по разчет. Това се дължи на слабия пазар на дървесина в цялата страна през отчетната година.

II. СОЦИАЛНИ СПОРАЗУМЕНИЯ.

В стопанството през 2023 год. има една синдикална организация СО на КНСБ при ТП ДГС „Алабак” – Велинград към ФСОГСДП, представлявана от председателя инж. Младен Палов.

С Браншовия колективен трудов договор се уреждат допълнителните договорени условия по въпросите на трудовите и осигурителните отношения отнасящи се до:

- трудово възнаграждение – работна заплата, допълнителни трудови възнаграждения и обезщетения;
- трудова заетост, професионална квалификация и преквалификация;
- безопасност и здраве при работа;
- работно време, почивки и отпуски;
- социални мероприятия;
- условия за синдикална дейност и социално партньорство;
- процедура за присъединяване към КТД.

Няма постъпили жалби от страна на работещите в ТП ДГС „Алабак” за периода на извършения мониторинг.

1.3. ПЛАН / ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕРСОНАЛА.

За 2023 година в ТП ДГС „Алабак” има изготвена и одобрена от директора годишна програма за обучение на служителите и работниците на фирмите изпълнители, в която са заложили следните теми:

- Прилагане на релевантното законодателство.
- Обучение по горска сертификация в т.ч.:
  - общи аспекти и действащи процедури;
  - базови конвенции на МОТ;
  - идентифициране на редки и застрашени видове и мерки за опазване;
  - ГВКС;
  - мерки за опазване на водните ресурси, почвите и биологичното разнообразие при планиране и провеждане на горскостопански дейности
  - екосистемни услуги – поддържане и/или подобряване
  - изготвяне на оценки за потенциалното и реалното въздействие върху околната среда и оценка на социалното въздействие; разработване и прилагане на мерки за ограничаване на негативните въздействия;
  - ползване на търговските марки за горска сертификация;
  - запознаване с констатираните несъответствия със Националния стандарт при предходни одити и предприемане на мерки за недопускането им.
- Обучение по безопасност и здраве при работа:
  - използване на лични предпазни средства;
  - аспекти свързани с предоставянето на инструктажи на работниците на фирми изпълнители;
  - аспекти на контрола по ползването на лични предпазни средства и подходящо работно облекло от горските работници, изправността на техниката и изпълнението на мерките за безопасна работа в горите;
  - безопасна работа с и третиране на опасни вещества;
  - употреба, приложение и съхраняване на пестициди;
  - прилагане на спешни мерки за неутрализиране на разливи и други инциденти с химикали.
- Обучения за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при провеждане на горскостопанските дейности на територията; техники на поваляне, опазване на водните течения, опазване на почвата и превенция от ерозия, ограничаване на повредите върху оставащите на корен дървета и възобновяването, управление на отпадъците, транспортиране, съхраняване и използване на масла и горива.
  - Съвещание по залесяването.
  - Съвещание по маркиране на лесосечния фонд и качеството по извеждане на отгледни и главни сечи.
  - Обучение по охрана и контрол на горския фонд – откриване на нарушения и съставяне на актове.

➤ Обучение за издаване на електронни превозни билети за транспортиране на дървесина.

➤ Обучение по безопасност и здраве при работа:

- използване на лични предпазни средства COVID-19;
- дезинфекция и хигиена на работното място;
- контакти между служители и клиенти.

Заложените в програмата обучения са изпълнени в сроковете, като за целта са изготвени и се съхраняват съответните протоколи с подписите на всички участници.

През декември 2023 година е изготвена и одобрена от директора и програмата за следващата 2024 година.

1.4. ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД ВКЛЮЧИТЕЛНО НА РАБОТНИЦИТЕ НА ПОДИЗПЪЛНИТЕЛИТЕ.

През 2023 година в ТП ДГС „Алабак” своевременно се предоставя закупеното чрез обществена поръчка от ЮЦДП облекло и оборудване на работещите в стопанството, като се спазват сроковете и условията определени законово и на подзаконово нормативно ниво.

Редовно се извършват обучения и инструктажи за здравословни и безопасни условия на труд на персонала на стопанството от отговорника по охрана на труда – инж. Здравко Стоилов, а на работниците на подизпълнителите от съответните старши лесничей на горскостопанския участък, в който се извършва дейността. В резултат на това се попълват и подписват в съответните срокове инструктажни книги или проверовъчни листове за работещите в т.ч. и на външните подизпълнители.

В стопанството се води регистър на трудови злополуки от отговорника по охрана на труда – инж. Здравко Стоилов. През 2023 год. няма регистрирани трудови злополуки.

Трудоустроените лица в ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. са пет броя.

Старши лесничейте и горските стражари редовно извършват проверки за спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд от работниците на подизпълнителите, а резултатите от проверките се отразяват в чек листове, които се съхраняват в досиетата на подотделите.

За трудовата медицина и прегледи на служителите на ТП ДГС „Алабак” е сключен Договор № Д-22-111 / 31.08.2022 г. Извършват се профилактични прегледи на служителите. На работещите с компютър се ежегодно се осигуряват очила за корекция на зрението със съответните защиты.

Оценки на риска на работното място са разработени за всяка длъжност от фирмата по цитирания договор за трудова медицина.

V. АНГАЖИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ – СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ, СВЪРЗАНИ СЪС СТОПАНИСВАНЕТО НА ГОРИТЕ.

През текущата година на дата 31.03.2023 г. се проведе среща със заинтересованите страни, свързана с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Срещата бе насочена към информиране на заинтересованите страни и местни общности с принципите и критериите на действащия Национален стандарт за отговорно управление на горите в България (НСОУГБ), като бяха засегнати следните въпроси:

- права и задължения на местните общности, засегнатите и заинтересовани страни, свързани с дейността и територията на ТП ДГС Алабак (*Индикатори 4.1.2, 4.1.3, 7.6.3*)

- планирани дейности за съответната година, територии в които ще се изпълняват, възможностите и начините за промяна на тези дейности в случай, че са засегнати права на собственост и ползване; (*Индикатори 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 7.6.2, 7.6.6*)

- подходящи възможности за заетост, обучение и други услуги, които ДГС Алабак предлага; (*Индикатор 4.3.1, 7.6.3*)

- възможностите за местно социално-икономическо развитие вкл. възможни съвместни дейности, проекти и инициативи с местните общности, засегнати и заинтересовани страни; (Индикатори 4.4.1, 4.4.2, 7.6.3)

- мерки за опазване на места със специално културно, екологично, икономическо, религиозно или духовно значение за местните общности; получаване на информация за нови такива. (Индикатори 4.7.1., 4.7.2., 7.6.3, 7.6.6)

- мерки за недопускане на нерегламентирано депониране на отпадъци в горския фонд както и отстраняването им, включително отпадъци от посетителите (Индикатор 10.12.1).

Въпреки официалното уведомяване на всички заинтересовани страни по актуализирания списък от страна на стопанството, на срещата присъстваха само двама участници представители на СНЦ „Рибарско дружество НИЛЕТ” и Сдружение „Байкария”. Основните въпроси, които бяха поставени от страна на участниците бяха свързани с отпадъците и със състоянието на пътеките по означените на терен веломаршрути. Участниците бяха уведомени, че от страна на стопанството се работи и по двата въпроса. По отношение на отпадъците се извършват акции по почистване, като не се оставя на страна въпроса за превенция – провеждат се срещи и разговори с кметовете на населени места за съвременно и редовно сметоизвозване, което е основния проблем с многото на брой малки населени места в района на стопанството в непосредствена близост до горските територии. Поставят се също информационни табели на терен. По другия въпрос за състоянието на велотрасетата се извършва ежегодно почистване на сухата и паднала дървесина чрез провеждане на санитарни и принудителни сечи, но предвид обема на работа и голямата площ на стопанството, а също и поради спазване на нормативните изисквания за изготвяне и одобряване на необходимата документация, това не може да се случи на момента и в най-кратки срокове навсякъде.

Ръководството на стопанството остава отворено към всички въпроси от заинтересованите страни независимо от начина, по който са поставени – чрез електронна или друг вид поща.

Сериозно внимание се обръща на въпроса относно задоволяване на нуждите от местното население с дърва за огрев за собствени нужди и дървен материал.

Местното население закупува дърва за огрев от склад на база установен ценоразпис и по тарифа на корен, след предоставени списъци от кмета на общината и кметовете на населените места. Считаме, че местното население няма проблем с ползването на дърва за огрев.

Ежегодно се публикуват всички предвидени горскостопански дейности в обхвата на ДГС „Алабак”. Обявено е публично (на интернет сайта на стопанството в раздел „Горска сертификация” и с писма до всички заинтересовани страни по списъка), че всички заинтересовани страни могат да вземат участие във всеки един етап от извършване на мониторинга.

След публикуване на настоящия доклад за мониторинг е планирана среща с всички заинтересовани страни проявяващи интерес.

По надлежния ред с всички заинтересовани страни се съгласуват описаните долу документи, като им се изпраща писмо с информация, къде са публикувани и в какъв срок могат да дават предложения по тях:

- Вътрешни правила за разрешаване на спорове, свързани с правата на собственост и ползване, правата на работниците и местните общности на ТП ДГС „Алабак”;
- Оценка на социалното въздействие от дейността на ТП ДГС „Алабак”;
- Правила за защита на лицата, подаващи сигнали;
- Антикорупционна политика;
- Планирани дейности за текущата година;
- Анализ на екологичните стойности;
- Доклад за проведения мониторинг през предходната година;
- Обявление за участие в мониторинга през настоящата година;
- Анализ на ефекта от дейността на ТП ДГС „Алабак”.

Запознаването на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горска сертификация ще удостовери, че стопанисването и управлението на горските

територии – държавна собственост в обхвата на ТП ДГС „Алабак” се осъществява по отговорен начин, съчетаващ екологичните, икономическите и социални ползи от горите.

VI. НЕЗАКОННИ / НЕРЕГЛАМЕНТИРАНИ ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ.

Съществуващата пътна мрежа до почти всяка точка, както и многото населени места на територията ТП ДГС „Алабак”, създава реална предпоставка за извършването на нарушения. Близостта на ромските махали до горските територии, както и високата безработица е причина за нарушения около тях. Ръководството на стопанството набляга на превантивната работа с местното население, доколкото е възможно.

Представената долу информация е съгласно годишния доклад – анализ на резултатите по опазване на горските територии през 2023 година, изготвен от заместник директора отговорен за охрана на горите.

През 2023 година общият брой на разкритите нарушения е 10 бр., като всичките са по Закона за горите, а по Закона за лова и опазване на дивеча няма. Броят на разкритите нарушения през предходната година е 13 броя. Наблюдава се спад на общия брой извършени нарушения през 2023 година спрямо 2022 година. Дървесината от нарушенията през 2023 година е 1,20 кубични метра строителна дървесина и 0,80 пр. куб. м дърва за огрев.

През 2023 са проверени 33 обекта за добив на дървесина, извършени са проверки на 813 превозни средства и 907 бр. ловци.

Горските стражари редовно и навреме сигнализират за здравословното състояние на гората.

Притежават карти на ОУ, имат дневници, които водят и носят редовно униформеното си облекло.

През 2023 година са наложени три дисциплинарни наказания „забележка” на служители имащи отношение по контрола, опазването, ползването и стопанисването на горските територии.

Взаимодействието с други институции, като РУ на МВР – гр. Велинград, прокуратура, РДГ Пазарджик, ИАГ, РСПБЗН Велинград и др. са много добри. Няма проблеми при работа с тях, като винаги се отзовават при подаване на сигнал на телефон 112 и служителите на стопанството получават тяхното активно съдействие при установяване и откриване на извършителите на нарушения. Съставените актове (АУАН) се изпращат в РДГ Пазарджик, тъй като директора на РДГ е административно наказващият орган и издава наказателните постановления.

За подобряване опазването на горските територии и предотвратяване на нарушенията, се изготвят графици и се дават дежурства през почивните дни на територията на стопанството, основно около ромските махали. Засилен е също контрола към работата на дърводобивните фирми на територията на стопанството, чрез извършване на редовни проверки на сечищата по спазване на дисциплината на ползване. Правят се предписания и се поставят срокове за отстраняване и налагане на съответни санкции. Има задържани гаранции на изпълнителите на възложен дърводобив при неизпълнение на договорите и допуснати нарушения в обектите.

VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН.

Изпълнението на Горскостопанския план на ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. по отношение на сечите е следното:

- Възобновителни сечи:
  - по ГСП - 26 020 м³ стояща маса;
  - отсечени - 13 659 м³ стояща маса;
- Отгледни сечи:
  - по ГСП - 45 400 м³ стояща маса;
  - отсечени - 28 049 м³ стояща маса;
- Технически сечи:
  - по ГСП - 639 м³ стояща маса;

- отсечени - 455 м³ стояща маса;
  - Санитарни сечи:
    - по ГСП - 0 м³ стояща маса;
- отсечени - 16 801 м³ стояща маса;
  - Принудителни сечи:
    - по ГСП - 0 м³ стояща маса;
    - отсечени - 3 944 м³ стояща маса;
    - **Всички сечи:**
      - по ГСП - **72 059 м³ стояща маса;**
      - отсечени - **62 908 м³ стояща маса.**

От така представената информация се вижда, че няма превишение в общото годишно ползване през 2023 година по отношение на заложените сечи по ГСП. Като цяло за годината отсечената дървесина е 62 908 м³ стояща маса и представлява 87,30 % от годишното ползване. Наблюдава се ползване от санитарни и принудителни сечи, които естествено не са предвидени в плана, но то се компенсира от значителното изоставане по отношение на отгледните и възобновителните сечи. Като цяло намаленото ползване през последната година се дължи основно на ограничения пазар на дървесина, но също така и на ограничаването на сечите в горите над 100-годишна възраст със заповед на Министъра на земеделието, както и на оставянето на част от тези гори като гори във фаза на старост и представителни образци.

По отношение на залесяването съответно почвоподготовката е предвидена площ от 54 дка годишно. Като разчет по финансов план за 2023 година е заложено и изпълнено залесяване на площ 92 дка. От тях 8 дка са планирани по ГСП и се финансират от средствата за компенсационно залесяване, а останалите 84 дка са за възстановяване на гори пострадали от пожар в района над ромската махала Анезица, което не е планирано по ГСП и е финансирано по Оперативна програма „Околна среда” (ОПОС).

При проверки на терен в предвидените по ГСП площи за залесяване в десетгодишния период се констатира, че по-голяма част от тези площи са неподходящи за залесяване, като основно са се самовъзобновили и са пръснати на многобройни сравнително малки площи (напр. от короядни петна). Резултатите от тези проверки бяха обобщени и представени в ЮЦДП – Смолян. Също така след като се взеха предвид залесените площи през предходните години от действието на ГСП и се приспаднаха неподходящите (естествено възобновени), се получи, че за оставащия период на действие на ГСП следва да се прави по 2,4 дка годишно почвоподготовка и съответно залесяване. С това количество се залагат дейностите по ГСП в изготвянето на финансовите планове на стопанството за следващите години.

Попълването на култури в ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. е в размер на 11,233 дка редуцирана площ и е планирано и извършено съгласно резултатите от извършената есенна инвентаризация на културите през предходната година. По тази причина попълването е предвидено като дейност по ГСП, но не е заложено с конкретни цифри.

По аналогичен начин е планирано и отглеждането на култури, което зависи от обема и състоянието на създадените горски култури през предходните години, в това число предвидени и непредвидени по ГСП. За 2023 година по финансов план е предвидено отглеждане на два пъти. Първото отглеждане е заложено в размер на 130 дка и е изпълнено на 100 %. Второто отглеждане е предвидено на 95 дка и е изпълнено на 92 дка, тъй като е заложено да се изпълнява само при необходимост, след извършване проверки на терен и изготвени констативни протоколи за целта.

Отглеждането на млади насаждения без материален добив по ГСП е 126 дка годишно. През 2023 година в ТП ДГС „Алабак” изпълнението на тази дейност е на 56 дка. През 2020 г например е било 173 дка, което донякъде компенсира разликата. Също така това мероприятие се планира след теренна проверка за реалното състояние на тези насаждения. При голяма част от проверките се констатира, че предвидените по ГСП млади насаждения за отглеждане без материален добив са променили състоянието си и не съответстват на заложеното мероприятие. В много от насажденията ще се получи и материален добив на дървесина.

По ГСП е заложено средно годишно направа и поддръжка на 8100 линейни метра минерализовани ивици за предпазване на горите от пожари, които са планирани основно около пътищата от републиканската пътна мрежа и покрай ЖП-линията Септември – Добринище в частта и преминаваща през териториалния обхват на стопанството. Съобразно действителното им състояние констатирано при извършени проверки на терен за 2023 година по финансов план е заложена и изпълнена поддръжка на съществуващи 4 650 л. м. минерализовани ивици.

Маркирането по ГСП е в размер на 67 868 м³ стояща маса, като общо за годината са маркирани 78 031 м³ стояща маса или 115 % от заложеното по ГСП. Маркирането на лесосечния фонд за 2024 година е в размер на 54 366 м³ стояща маса и съгласно указанията на ЮЦДП възлиза на 80 % от предвиденото по ГСП. Останалата част, в това число и над предвиденото, се дължи на санитарни и принудителни сечи през текущата година, които не могат да бъдат предвидени предварително.

VIII. ПРОМЕНИ В ГРАНИЦИТЕ, СОБСТВЕНОСТТА, ФУНКЦИОНАЛНОСТТА И ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО НА ТЕРИТОРИИ В РАМКИТЕ НА СТОПАНСТВОТО.

В ТП ДГС „Алабак“ през 2023 година разпределението на общата горска площ е следното:

1. Горски територии – държавна собственост – 25 535 ха. Тази площ включва управляваните и стопанисвани от ДГС „Алабак“ сертифицирани площи в размер на 25532,5 ха плюс 2,5 ха – площта на горски разсадник „Кемера“, който не е включен към сертификата.
2. Общинска собственост – 893 ха (извън сертификата).
3. Частна собственост на юридически лица – 19 ха (извън сертификата).
4. Частна собственост на физически лица – 556 ха (извън сертификата).

През 2023 год. се констатира движение по отношение на собствеността спрямо 2022 г., като 10 ха преминават от частна собственост на физически лица в държавна собственост. Причината е, че тези площи са били изкупени от физически лица и са станали държавни. По този начин се увеличава с 10 ха и сертифицираната площ на стопанството след преминаване на редовния годишен или ресертификационен одит.

IX. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРИТЕ (РЕЗУЛТАТИ ОТ ЛЕСОПАТОЛОГИЧНИ ОБСЛЕДВАНИЯ И ЛЕСОЗАЩИТНИ МЕРОПРИЯТИЯ).

Здравословното състояние на горите в района на ТП ДГС „Алабак“, като цяло е добро.

Към 31.12.2023 год. в регистъра за постъпилите сигнални листове на ДГС „Алабак“ са заведени 917 бр. сигнални листове, от които за горски територии държавна собственост са 913 бр.

По нападения от вредители и други фактори в горските територии държавна собственост са, както следва:

- за върхов корояд – 27 бр.;
- за борова процесия – 86 бр.;
- за съхнене на белия и черния бор – 457 бр.;
- за съхнене на дугласката – 1 бр.;
- за съхнене на смърча – 18 бр.;
- за съхнене на елата – 9 бр.;
- за съхнене на широколистните – 177 бр.;
- за ветровал и ветролом в иглолистни – 31 бр.;
- за снеголом и снеговал в иглолистни – 74 бр.;
- за снегоизвиване на стъблата по широколистни – 26 бр.;
- за ветровал в широколистни – 1 бр.;
- за снеголом и снеговал в широколистни – 5 бр.;
- за повреди в горския разсадник (извън сертификация) – 2 бр.

В района на ДГС „Алабак” вследствие на абиотични и биотични фактори бяха повредени значителен брой насаждения. Общо засегнатите горски територии държавна собственост са 80797,5 дка, като в т.ч.:

- от насекомни вредители по игл. видове	- 8080,0 дка.	/10,00%/
- от болести по игл. видове	- 40602,0 дка.	/50,25%/
- от болести по шир. видове	- 18902,0 дка.	/23,39%/
- от абиотични повреди по игл. видове	- 10192,0 дка.	/12,61%/
- от абиотични повреди по шир. видове	- 3018,0 дка.	/3,74%/
- от повреди в горски разсадник (извън сертиф.)	- 3,5 дка.	/0,01%/

Постоянно са подавани сигнални листове, съставяни са предложения за предписания за одобряване от РДГ – Пазарджик и ЛЗС – гр. Пловдив. В одобрените отдели са изведени санитарни и принудителни сечи.

Санитарни и принудителни сечи се водят в насажденията, където има нападения от върхов корояд, съхнене на белия и черния бор, съхнене на дугласката, съхнене на смърча, съхнене на елата, съхнене на дъба, съхнене на бука, съхнене на келявия габър, съхнене на цера, снегоизвиване на стъблата по широколистните, ветровал, ветролом, снеговал и снеголом в иглолистните и широколистните насаждения.

Горските стражари извършват лесопатологични наблюдения в охранителните им участъци и сигнализират своевременно за степента на нападенията.

В горски разсадник „Кемера”, който е извън обхвата на сертификацията, се извършва редовно поливане, плевене и разрохкване в лехите и в междуредията за отстраняване на появилите се треви и плевели. Констатирана е повреда от боров въртун и майски бръмбър.

През 2023 г. е проведена борба с болести и вредители е на площ от общо **57 704,80** дка, като тази площ е изцяло от изведени санитарни и принудителни сечи и е разпределена по следните показатели:

- насекомни вредители по иглолистни видове	- 154,20 дка.
- болести по иглолистни видове	- 31693,50 дка.
- болести по широколистни видове	- 14860,70 дка.
- абиотични повреди по иглолистни видове	- 8330,80 дка.
- абиотични повреди по широколистни видове	- 2665,60 дка.

На територията на ТП ДГС „Алабак” през 2023 г. няма възникнали и регистрирани в информационната система на ИАГ горски пожари. През годината има частични запалвания на сухи треви и храсти с площи под 1 дка, които са изгасени моментално и не са нанесени поражения по горскодървесната растителност.

Като цяло здравословното състояние на горите на ТП ДГС „Алабак” е сравнително добро. Трябва да се има предвид, че отчетените като засегнати площи с предприети санитарни и принудителни сечи са големи като стойност, защото се отчитат целите площи на насажденията, а реално става въпрос за единични и пръснати по цялата площ дървета, които много рядко надвишават 5 % от запаса.

Х. ПОЛЗВАНЕ / ДОБИВИ И ГОРСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „АЛАБАК”.

1. Вид и количество на добитите продукти (вкл. Недървесни горски продукти).

През 2023 година са добити следните продукти от държавни горски територии, собственост на ТП ДГС „Алабак”:

- Дървесина – 51 564 м³ от различни категории и сортименти: трупи за бичене, технологична дървесина, ОЗМ, дърва за огрев;
- Иглолистна зеленина (вършина) – 37 м³;
- Листников фураж – 1 500 м³;
- Иглолистни шишарки (за сувенири) – 13 180 кг;

- Черна боровинка плод – 500 кг;
- Дрянови клонки – 40 бр.

2. Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. по данни от интернет базираната система на ИАГ е както следва:

Общо добита дървесина – 51 564 м³; реализирана дървесина 50 862 м³:

- на корен от местно население – 16 389 м³
- на корен от промишлен добив – 3 159 м³
- възложен добив (търговци) – 32 016 м³
- продажба на дървесина от склад – 30 132 м³
- дървесина по чл. 193 от ЗГ – 1 038 м³
- дарения и собствени нужди – 144 м³

Изпълнението е на 96 % спрямо заложения разчет за годината.

Добивът и реализацията на дървесината са извършени при спазване изискванията на Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии-държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти. Възлагането на добива на дървесина, както и продажбата на дървесина на корен и от склад за търговци са извършени след проведени процедури и определени изпълнители по реда на цитираната наредба.

Изпълнението на дейностите е осъществено при спазването на действащата нормативна уредба.

За добива на дървесина през 2023 г. са сключени договори с фирми, които са запознати с изискванията на стандарта. В договорите за съответните процедури е заложено като задължение за изпълнителя да предостави на работниците и да осигури носенето на специализирано работно облекло и лични предпазни средства, съответстващи на работните позиции.

3. Извършените лесокултурни дейности през 2023 г. са както следва:

- . Семесъбирането през отчетната година е заложено в размер на 400 кг шишарки от черен бор, но не е извършено поради негодност на семената при направените проби от Горска семеконтролна станция Пловдив. Извършено е непланирано събиране на 7 кг семена от сребролистна липа, от които 5 кг за нуждите на ТП ДГС „Пазарджик” и 2 кг за собствения разсадник на ТП ДГС „Алабак”.

- . Разсадниковото производство обхваща Горски разсадник „Кемера”. През 2023 год. са произведени общо 477 251 бр. семенищни фиданки, които се използват както за обезпечаване на необходимостта от посадъчен материал за ТП ДГС „Алабак”, но също и за останалите стопанства от обхвата на ЮЦДП и за други външни лица и фирми.

- . Попълване на горски култури – 11,233 дка.

- . Отглеждане на култури – общо 222 дка, в т. ч. 130 дка първо и 92 дка второ (където е необходимо).

- . Отглеждане на млади насаждения без материален добив на площ от 56 дка.

- . Маркирани са 78 031 куб.м стояща маса, като в т. ч. са включени и редовния лесосечен фонд за 2024 година, както и допълнителните количества за 2023 година от пострадалите насаждения – санитарни и принудителни сечи.

- . Поддържане на 4 650 л. м. съществуващи минерализовани ивици.

Изпълнението на дейностите е извършено, при спазване на действащата нормативна уредба.

5. През 2023 г. е извършван ремонт на съществуващи горски пътища съгласно заложеното по одобрените технологични планове, като за опазване на същите фирмите, извършващи горскостопански дейности, са информирани и са им издавани разрешителни за достъп за превозните средства. За годината са издадени 349 бр. разрешителни за достъп на превозни средства до държавните горски територии.

XI. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ

Разработени са и се използват формуляри за мониторинг на ВКС и биологичното разнообразие на територията на ТП ДГС „Алабак” през 2023 г.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление.

При разработване на доклада за ГВКС са установени следните застрашени, изчезващи и ендемични видове – ВКС 1.2:

Животински видове:

Кафява мечка /*Ursus arctos*/ (ВКС 1.2 и 1.3) - не може да се установи точен брой индивиди. Намират се само следи и изпражнения. Като се има предвид начина на живот може да се каже, че един индивид не живее само в границите на една горскостопанска единица. През 2023 год. са забелязани пресни следи от три индивида, за които е попълнен един брой формуляр за мониторинг.

Дива коза /*Rupicapra rupicapra*/ (ВКС 1.2) - не са установени точен брой индивиди за 2023 г., тъй като обитават основно територията на съседното ДЛС Чепино в района на скалите на бившата мраморна кариера в местност Лепеница. Понякога част от тях преминават и в територията на ДГС „Алабак”. Потенциално са застрашени от хищници и браконьерство.

Глухар /*Tetrao urogalus*/ (ВКС 1.2 и 1.3) - установени през 2017 г. 5 бр. индивиди – 2 мъжки и 3 женски по време на пролетна таксация на дивеча. През 2023 г. не са установени индивиди по време на таксация на дивеча. Тъй като начина на живот на този вид е много специфичен и токовищата се намират по високия район на стопанството далече от населени места по границата на стопанството. Описаните първоначално индивиди са наблюдавани в територията на ДГС Белово, част от която се стопанисваше в ловностопанско отношение от ТП ДГС „Алабак” и по тази причина са таксирани в нашето стопанство. След връщане на площите на ДГС Белово местообитанията със съответните индивиди от глухар остават в другото стопанство.

Растителни видове:

В доклада за ГВКС са следните растителни видове с природозащитен статус, установени на територията на ДГС „Алабак”:

Растителен вид	Ендемит	ЗБР (приложение)	ЧКБ	IUCN	CITES
Жълт планински крем – <i>Lilium jankae</i> Kern.	Балкански субендемит	III	P		
Родопски крем – <i>Lilium rhodopaeum</i> Delip.	Балкански	III	P		
Гръцка ведрица – <i>Fritillaria graeca</i> Boiss.	Балкански	III	P		
Източна ведрица – <i>Fritillaria orientalis</i> Adams.		III	P		
Снежно кокиче – <i>Galanthus nivalis</i> L.		III	З		+
Оливиеров минзухар – <i>Crocus oliveri</i> J. Gay.	Балкански	III	P		
Шлемов салеп – <i>Orchis militaris</i> L.		III	P		
Обикновена кандилка – <i>Aquilegia vulgaris</i> L.		IV	P		
Горска съсънка – <i>Anemone sylvestris</i> L.		III	З		
Костова тлъстига – <i>Sedum kostovii</i> Stef.	Български	III	P	R	
Ресничест дебелец – <i>Sempervivum ciliosum</i> Craib.	Балкански	III	P		
Петров кръст – <i>Lilium martagon</i> L.		IV			
Родопска горска майка – <i>Lathraea rhodopea</i> Dingler	Балкански	III	P	R	
Панчичева пищялка – <i>Angelica pancicii</i> Vand.	Балкански		P		

Есенно ботурче – <i>Cyclamen hederifolium</i> Ait.		IV			
Лудо биле – <i>Atropa belladonna</i> L.			P		
Поречолистен лопен – <i>Verbascum roripifolium</i> Hal.	Балкански		P		
Пухест лопен – <i>Verbascum eriophorum</i> Godr.	Балкански	III			

Общо 15 растителни вида са установени на територията на ДГС „Алабак”, които попадат в списъка с видове, приложен в Закона за биологичното разнообразие. В приложение III със статут «защитени» са включени 12 от растенията, а останалите 3 са записани в приложение IV, намиращи се в режим на опазване и регулирано ползване.

От трите категории - „изчезнал” (И), „застрашен” (З) и „рядък” (Р) вид, посочени в Червената книга на България (том I, 1984г.) на територията на ДГС „Алабак” при проведените проучвания са установени общо 15 вида (2 от категорията „застрашен” и 13 от категорията „рядък”).

В списъка на Международен съюз за опазване на природата (IUCN) с категория „рядък” са включени два вида.

Според Конвенцията за международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES) един от видовете (снежно кокиче – *Galanthus nivalis* L.) е включен в списъка за опазване в България.

Всичките описани дотук растителни видове са инвентаризирани на 100 % в проведения мониторинг за 2023 г. Находищата са в добро и задоволително състояние. Не се наблюдава влияние от антропогенна намеса. През годината са попълнени 113 бр. формуляри за мониторинг на растения, които са приложени към настоящия доклад и са системазирани и подредени по растителни видове за по-добра нагледност на информацията.

В ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. е извършен годишен мониторинг по документи на **ВКС 2** – Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт. Ползвани са горскостопанският план на стопанството, годишният план за ползване на дървесина, одобрените през годината план-извлечения за сечите непредвидени по ГСП и др. В тази консервационна стойност попада цялата сертифицирана площ на стопанството. Не се констатира значителна антропогенна фрагментираност на територията на стопанството. Изкуственото залесяване е сведено до минимум, като през 2021 год. не е извършвано залесяване, а през пролетта на 2022 год. са залесени само 3 дка за възстановяване на площи от пожар в подножието на Елин връх. През 2023 година не е извършвана подготовка на почвата за залесяване и съответно такава не е предвидено за 2024 година. По този начин се разчита основно на естествено възобновяване, което е и по-устойчиво. В подотделите, в които се извършва сеч, задължително се оставя мъртва дървесина и биотопни дървета, които се обозначават на терен.

С цел по-бързото възстановяване на ландшафта след двукратно възникнал пожар над квартал Анезица – ромската махала на Велинград през 2023 г. е извършено залесяване на невъзстановената по естествен път площ от 84 дка, което е финансирано по Оперативна програма „Околна среда”, като останалата площ се възобновява естествено.

Работи се също така активно по отношение на превантивната дейност за недопускане на екстремни събития като пожари или каламитети. Контролират се и се спазват мерките за пожарна безопасност. Своевременно се извършват санитарните и принудителни сечи на единични изсъхнали дървета с цел недопускане развитието на каламитети.

Мониторингът на **ВКС 3** – Екосистеми и местообитания касае представителните образци от естествени горски екосистеми и горите във фаза на старост (ГФС), които са описани подробно по-долу в т. XII от настоящия доклад. Приложени са общо 42 бр. попълнени формуляри за мониторинг през годината по това ВКС.

През 2023 год. е извършен е мониторинг на **ВКС 4** - Екосистемни услуги от критично значение. Основни екосистемни услуги от критично (незаменимо) значение в определени ситуации вкл., опазване на водосбори и контрол на ерозията на уязвими почви и склонове. Не

се констатира нарушения. В резултат на проверките на терен са попълнени формуляри, както следва:

➤ ВКС 4.1 – Гори - единствени източници на питейна вода – 3 бр. формуляри. Проверените подотдели са в добро общо състояние. Евентуална заплаха може да бъде размътване на водите, ако се извозва дървесина по време на валежи и мокри почви, за което в попълнените формуляри е предписано да не се допуска.

➤ ВКС 4.3 – Гори с решаващо противоерозионно значение (наклон над 30 градуса). Попълнени са 5 бр. формуляри. Няма констатирани увреждания.

➤ ВКС 4.5 – Гори с решаващо значение за състоянието на селскостопанските дейности (земеделие, рибни запаси) и за защитата на инфраструктурните обекти. Попълнени са 3 бр. формуляри за подотдели от защитната ивица на ЖП-линия. Проверените площи са в добро състояние.

При извършения мониторинг на **ВКС 6** – Културни ценности, са разгледани общо шест обекта – пет параклиса и един църковен храм, описани в доклада за ГВКС. Попълнени са формуляри за всички обекти. Описаните площи включват не само подотдела, в който попада мястото, но и съседни подотдели. Състоянието им е добро. Съобразява се да не се променя ландшафта на района чрез лесовъдски мериприятия или друга човешка намеса.

Извършеният мониторинг в горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Алабак” показва, че до момента горите в обособените ВКС са в добро здравословно състояние, дължащо се на добрите практики за стопанисване.

XII. ПРЕДСТАВИТЕЛНИ ОБРАЗЦИ ОТ ЕСТЕСТВЕНИ ГОРСКИ ЕКОСИСТЕМИ

Представителните образци от естествени горски екосистеми включващи и горите във фаза на старост (ГФС) за ТП ДГС „Алабак” са представени подробно в Приложение № 1 към изготвения през 2018 година Доклад за горите с висока консервационна стойност – актуализиран впоследствие към 31.05.2022 год., публикуван и предоставен за съгласуване със заинтересованите страни и общности. В така разработения списък са включени единадесет типове горски екосистеми, от които десет са типове гора и една група от тревни екосистеми. От всяка от десетте типа гора минимум 5 % са включени в ГФС и минимум 10 % са в представителните образци от естествени горски екосистеми. Описаните тревни екосистеми – естествени формации от треви и храсти са включени изцяло в представителните образци.

Процедурата за мониторинг на ГВКС на ТП ДГС „Алабак” през 2023 година включва текущ контрол – непрекъснати проверки на терен от служители на стопанството, при които се попълват формуляри за мониторинг на ВКС и биологичното разнообразие.

При мониторираните екосистеми от ВКС 3 не са констатирани проблеми по отношение на здравословното състояние, сукцесионни процеси или други негативни тенденции.

Извършена е актуализация на Приложение № 1 към Доклада за ГВКС на ТП ДГС „Алабак” към 31.05.2022 год., тъй като е разработен по време на действие на предходния лесоустройствен проект на стопанството и се получаваше разминаване в наименованията и площите на част от подотделите с действащия горскостопански план на ТП ДГС „Алабак”, както и поради определена динамика в структурата и състава на насажденията.

XIII. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ТП ДГС „АЛАБАК” ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

След приключване на горскостопанските дейности през 2023 год. е извършена оценка на въздействието на дейностите върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП ДГС „Алабак”. От изготвените и направени оценки на въздействието може да се направят следните по-обща констатации:

1. Кратък преглед на използваните лесовъдски системи и процесите на възобновяване.

В последните години в ТП ДГС „Алабак” се залага все повече на лесовъдски системи базирани на естественото възобновяване на гората, като изкуственото залесяване се свежда до минимум (2 дка средно годишно). През пролетта 2023 год. е извършено извън планово залесяване на 82 дка за възстановяване на пострадали площи от горски пожар в непосредствена близост до ромския квартал Анезица на гр. Велинград. Планираното по ГСП залесяване извършено през отчетната година е на площ 8 дка и пак е свързано с възстановяване на площи след изведена санитарна сеч.

През 2023 г. не е извършвана почвоподготовка и съответно не е предвидено изкуствено залесяване за следващата година. По принцип през последните години се разчита на естествената гора, когато е възможно да бъде възобновена без човешка намеса и е много по-устойчива в условията на средата.

2. Наличие и разпространение на инвазивни видове.

В ТП ДГС „Алабак” има разработени следните документи в тази насока:

- Списък на инвазивните видове установени на територията на стопанството;
- Програма за мониторинг и контрол на инвазивните видове;
- Програма за премахване на неместни видове с инвазивен характер;
- Утвърден от директора на стопанството доклад за разпространението на инвазивните видове на територията на ТП ДГС „Алабак” от 2020 год.

От така изброените документи става ясно, че в обхвата на стопанството от инвазивните видове се среща само Бялата акация – *Robinia pseudoacacia*. Като цяло площта на горите заети с акация е 50,4 ха, което представлява по-малко от 0,2 % от сертифицираната площ на ТП ДГС „Алабак”.

Периодично се извършват проверки на терен, като за текущия период през 2023 година са представени 4 бр. попълнени формуляри за мониторинг на инвазивни видове, като не се докладва и съответно не се наблюдава разширяване на акациевите култури.

3. В ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. е извършен мониторинг на видове и екосистеми от ГВКС и представителните образци от естествени горски екосистеми. Резултатите са описани подробно по-горе в т. XI и т. XII от настоящия доклад.

4. Негативни въздействия от използване на биологични агенти, пестициди и торове няма, тъй като в държавните горски територии на ТП ДГС „Алабак” не са използвани препарати за растителна защита с изключение на разсадника, който е извън сертифицираната площ и в него са използвани само разрешени препарати при спазване на всички нормативни изисквания.

5. Природни бедствия в резултат от горскостопанските дейности в ТП ДГС „Алабак” не са констатирани.

6. Негативни въздействия върху водни ресурси вследствие на проведените горскостопански дейности в ТП ДГС „Алабак” не са наблюдавани. При наличие на водни течения са дефинирани мерки за опазване в листа за предварителна оценка. Мерките са записани и след маркиране в карнет-описа и технологичния план на насаждението.

7. Няма негативни въздействия върху почвите (ерозия, уплътняване, замърсяване и др.) вследствие на проведените горскостопански дейности.

8. Състоянието на постоянните и временни горски пътища се поддържа в добра форма с наличната в стопанството техника – два броя колесен багер товарач, един верижен багер и един камион самосвал.

През 2023 г. е извършван ремонт на съществуващи горски пътища съгласно заложеното по одобрените технологични планове, като за опазване на същите се изграждат отводнителни канавки, използват се скари за преминаване през водни течения и фирмите, извършващи горскостопански дейности, са информирани и им са издавани разрешителни за достъп за превозните средства. За годината са издадени 349 бр. разрешителни за достъп на техника до горски територии – държавна собственост.

Тракторните и коларски пътища с опасности за развитие на ерозионни процеси са рехабилитирани или са поставени купчини от клони, изискванията и начина са описани в изготвените карнет-описи и технологични планове.

9. По отношение на отпадъците в горските територии ръководството на стопанството се отнася много сериозно и са предприети конкретни действия.

Направени са дървени кошове за отпадъци, които са поставени по маршрута от Велинград до м. Начовото, тъй като това е любима дестинация за туристите – жители и гости на курортния град, с цел да не се създава предпоставка за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. Поставени са много информационни табели по ключовите места с цел информираност и превенция срещу нерегламентираното изхвърляне на отпадъци в горските територии и в близост до тях.

През предходната година е изпратено писмо до Кмета на Община Велинград, като чрез него да се запознаят и кметовете на малките населени места в общината. С писмото се иска съдействие не само за почистване на евентуални замърсявания, но и за постигане на по-голяма информираност чрез кметовете до местното население по отношение на недопускането на изхвърляне на битови отпадъци на нерегламентирани места и особено в горските територии. Тук съществен проблем се оказва фактът, че в територията на ТП ДГС „Алабак” попадат както общинският център гр. Велинград също и петнадесет землища от общината с над двадесет населени места между горските територии. Затова превенцията е от съществено значение.

Също така по инициатива на ръководството на ТП ДГС Алабак и с доброволното участие на служители и други граждани през 2023 г. както и през предходните години са организирани много акции за почистване в горските територии, като събраните отпадъци са превозени на регламентирани места.

XIV. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНАТА СРЕДА.

ТП ДГС „Алабак” има изготвена, одобрена от директора и публикувана на сайта на предприятието социална оценка от 2018 година, която е актуализирана към 30.03.2023 год. и се съгласува с всички заинтересовани страни от списъка, като им е предоставена официална информация за публикувания документ.

Във връзка с дейността по управление на ТП ДГС „Алабак” през 2023 год. не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с правата и собствеността на местните общности, засегнати и заинтересовани страни.

При осъществяване на всички дейности в горските територии на ТП ДГС „Алабак” не се оказват негативни въздействия върху източниците на питейна вода и други ползвания на водни ресурси, като са взети превантивни мерки за недопускане на подобни въздействия и за напред особено при осъществяване на основната дейност – дърводобива.

При ползването на дървесина 30 % от количествата се предоставят на местни фирми при спазване на изискванията на Закона за горите и всички подзаконовни нормативни изисквания. Ползването на недървесни продукти се извършва изцяло от местното население на Община Велинград, като точните количества са посочени в т. X, т. 1 от настоящия доклад.

Снабдяването с дърва за огрев на местното население от общината също се извършва основно от ТП ДГС „Алабак”, тъй като почти всички населени места са в териториалния обхват на стопанството. През 2023 година чрез продажба по ценоразпис по списъците от кмета на общината и кметовете на населени места са предоставени общо 22872 м³ дърва за огрев, в т.ч. 6483 м³ добити на склад и 16389 м³ на корен.

В границите на ТП ДГС „Алабак” съществуват 6 обекта в горски територии, или граничещи с такива, които са включени към ВКС 6. Това са пет параклиса и един църковен храм. Стопанисват се съгласно всички изисквания и в близост до тях не се провеждат стопански мероприятия с изключения на сечи за отстраняване на опасни за безопасността на хората дървета. Мониторингът на тези обекти се извършва съгласно препоръките и указанията

от доклада за ГВКС. Обектите са в добро състояние и са представени по наименование и местоположение в следната таблица:

№	Вид на обекта	Име	Местоположение
1.	Параклис	Св. Георги	345 5
2.	Параклис	Св. Илия	38 б
3.	Параклис	Св. Никола	347 б, г, ч, 2
4.	Параклис	Св. Илия	392 в; 432 м, н, 1
5.	Параклис	Св. Спас	29 9; 30 л
6.	Църковен храм	Св. Георги	20 а, 1, 2; 332 д; 337 п, 2; 338 а, 1, 2;

XV. ПРОМЕНИ В ОКОЛНАТА СРЕДА.

Като цяло за периода на извършения мониторинг на ТП ДГС „Алабак” през 2023 г. не са констатирани значими промени в околната среда.

Разработени са формуляри за мониторинг на ВКС и биологичното разнообразие на територията на ТП ДГС „Алабак”. Резултатите от извършения мониторинг на ВКС 1.2 и 1.3 са разгледани подробно по-горе в т. XI от настоящия доклад.

Резултатите от извършения мониторинг на редки и застрашени местообитания според ВКС 3 от Доклада за ГВКС на ТП ДГС „Алабак” са представени в т. XII от настоящия доклад.

За територията на стопанството през ревизионния период на мониторинга не е констатирано заличаване или обявяване на нови защитени зони. Няма също така и големи природни нарушения.

В заключение може да се каже, че основните предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване на принципите на горска сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления – екологични, икономически и социални, които са свързани с голям брой заинтересовани страни. За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо популяризиране на ползите от прилагане на стандарта по горска сертификация при стопанисването и управлението на горите от ТП ДГС „Алабак”, насочено към всички заинтересовани страни.

Изготвил: *.....П.....
/ инж. Младен Палов /

Директор на ТП ДГС Алабак: *.....П.....
/ инж. Иван Чипилов /

* Налице са положени подписи, като същите са заличени съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679)